

Βρυξέλλες, 7 Δεκεμβρίου 2022
(OR. en)

**Διοργανικός φάκελος:
2021/0427(COD)**

15219/1/22
REV 1

LIMITE

**MIGR 373
JAI 1616
ASILE 112
FRONT 451
RELEX 1655
CODEC 1915**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία
Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14947/22

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 15152/21

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου
— Έκθεση προόδου

1. Στις 14 Δεκεμβρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου¹. Στόχος της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας είναι η αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου σε επίπεδο ΕΕ, με βάση τις λύσεις που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης για τη Λετονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία².

¹ COM(2021) 890 final.

² Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα υπέρ της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας (COM/2021/752 final).

2. Η πρόταση υποβλήθηκε σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης και 22ας Οκτωβρίου 2021¹, στα οποία υπογραμμίστηκε ότι η ΕΕ δεν θα δεχτεί καμία απόπειρα τρίτων χωρών να εργαλειοποιήσουν τους μετανάστες για πολιτικούς σκοπούς, και αποτελεί προσαρμογή του νομικού πλαισίου της ΕΕ με συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί άμεση και κατάλληλη αντιμετώπιση της υβριδικής απειλής και της χρήσης ορισμένων μεταναστευτικών ροών ως εργαλείου για πολιτικούς σκοπούς.
3. Ο κανονισμός θα επιτρέψει στα κράτη μέλη που βρίσκονται σε κατάσταση εργαλειοποίησης να παρεκκλίνουν κατ' εξαίρεση από ορισμένους κοινούς ευρωπαϊκούς κανόνες για το άσυλο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο και αναλογικό. Οι προτεινόμενες επιλογές συμπληρώνουν και ενισχύουν τις προτάσεις στο πλαίσιο του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο.
4. Η γενική παρουσίαση της πρότασης πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Ομάδας «Άσυλο» στις 15 Μαρτίου 2022, και ακολούθησε συζήτηση στο πλαίσιο της Ομάδας «Άσυλο» στις 22 Ιουλίου, στις 8 Σεπτεμβρίου και στις 11 Οκτωβρίου, καθώς και σε επίπεδο Συμβούλων ΔΕΥ στις 9 Νοεμβρίου και στις 23 Νοεμβρίου 2022.
5. Μετά από γραπτή διαβούλευση των αντιπροσωπιών σχετικά με το τελευταίο συμβιβαστικό κείμενο, η Προεδρία θεωρεί ότι το παρόν κείμενο είναι σταθερό και αντιπροσωπεύει έναν ισορροπημένο συμβιβασμό που αντικατοπτρίζει το ευρύ φάσμα θέσεων των κρατών μελών. Το παρόν κείμενο τοποθετεί εντός αγκυλών όλες τις παραπομπές σε άλλες νομοθετικές πράξεις (συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 4 που παραπέμπει στη διαδικασία επείγουσας επιστροφής λόγω της συνάφειάς της με το Σένγκεν και του ζητήματος της μεταβλητής γεωμετρίας), αποφεύγοντας έτσι να προδικάσει τυχόν μελλοντικές συζητήσεις σχετικά με τους αντίστοιχους φακέλους.
6. Με βάση τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στην ΕΜΑ στις 7 Δεκεμβρίου 2022, η Προεδρία υποβάλλει στο Συμβούλιο το κείμενο του προτεινόμενου κανονισμού, το οποίο αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση των εργασιών.

¹ EUCO 17/21.

2021/0427 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα [...] του ασύλου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁵,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

⁴ ΕΕ C της , σ. .

⁵ ΕΕ C της , σ. .

- (1) Κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να προκύψει όταν τρίτη χώρα ή μη κρατικός φορέας υποθάλλει αντικανονική μετανάστευση [...] προς την Ένωση, [...] ενθαρρύνοντας ή διευκολύνοντας ή ακόμα εξαναγκάζοντας υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς να κινηθούν στα εξωτερικά σύνορα, προς ή από την επικράτειά της και στη συνέχεια προς τα εν λόγω εξωτερικά σύνορα ή στο έδαφος ενός ή περισσότερων κρατών μελών, όταν οι ενέργειες αυτές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης τρίτης χώρας ή μη κρατικού φορέα να αποσταθεροποιήσει την Ένωση ή κράτος μέλος, όταν η φύση των ενεργειών αυτών μπορεί να θέσει σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες του κράτους, όπως η εδαφική του ακεραιότητα, η τήρηση της δημόσιας τάξης ή η διαφύλαξη της εθνικής του ασφάλειας. [Όσον αφορά τον νομικό ορισμό, είναι σκόπιμο ο ορισμός της εργαλειοποίησης στον παρόντα κανονισμό να ευθυγραμμιστεί με τον ορισμό που χρησιμοποιείται στον κανονισμό 2016/399 (κώδικας συνόρων του Σένγκεν).]
- (1α) Οι καταστάσεις κατά τις οποίες μη κρατικοί φορείς εμπλέκονται σε οργανωμένο έγκλημα, ιδίως σε παράνομη διακίνηση, δεν θα πρέπει να θεωρούνται εργαλειοποίηση μεταναστών όταν δεν υπάρχει σκοπός αποσταθεροποίησης της Ένωσης ή κράτους μέλους. Ομοίως, επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας δεν θα πρέπει να θεωρούνται εργαλειοποίηση μεταναστών όταν δεν υπάρχει σκοπός αποσταθεροποίησης της Ένωσης ή κράτους μέλους.
- (2) Ο παρών κανονισμός αποτελεί ανταπόκριση στο αίτημα που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Επιτροπή στα συμπεράσματά του της 22ας Οκτωβρίου 2021 όπου της ζητούσε να προτείνει τυχόν αναγκαίες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση άμεσης και κατάλληλης αντιμετώπισης της υβριδικής απειλής σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις. Επιπλέον, συμβάλλει στη θέσπιση ολοκληρωμένου και μόνιμου πλαισίου μέσω του οποίου τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα εφοδιαστούν με τα αναγκαία εργαλεία ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και γρήγορα, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 7, σε μια κατάσταση εργαλειοποίησης τηρώντας πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις διεθνείς υποχρεώσεις.

- (3) Ένα από τα εργαλεία που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι η θέσπιση επείγουσας διαδικασίας [...] ασύλου [...] και επιστροφής, η οποία θα δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προσφεύγουν σε νομικά μέσα για να αντιμετωπίζουν μελλοντικές καταστάσεις εργαλειοποίησης μεταναστών.
- (4) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα στα άρθρα 1, 4, 7, 24, 18 και στο άρθρο 19 [...] παράγραφοι 1 και 2, καθώς και στη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951. Για να αντικατοπτρίζονται, ιδίως, η πρωταρχική σημασία που πρέπει να δίνεται στο μείζον συμφέρον του παιδιού και η ανάγκη σεβασμού της οικογενειακής ζωής και για να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας των σχετιζόμενων προσώπων, ο παρών κανονισμός προβλέπει ειδικούς κανόνες και εγγυήσεις που θα ισχύουν για τους ασυνόδευτους ανηλίκους και τους ανηλίκους και τα μέλη των οικογενειών τους, καθώς και για τους αιτούντες των οποίων η κατάσταση της υγείας απαιτεί συγκεκριμένη και ενδεδειγμένη στήριξη. Οι κανόνες και οι εγγυήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX⁶ [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου] θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν για τα πρόσωπα που υπόκεινται στην [...] επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου, εκτός εάν ο παρών κανονισμός ορίζει διαφορετικά. Οι κανόνες που ορίζονται στην οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]⁷, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την κράτηση αιτούντων διεθνή προστασία, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν, από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, εκτός εάν ο παρών κανονισμός ορίζει διαφορετικά.
- (4α) Οι κανόνες και οι εγγυήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός Eurodac] και στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός AMMR] θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τις παρεκκλίσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τους κανόνες που εφαρμόζονται δυνάμει του [κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης]^{*}· αμφότεροι οι κανονισμοί μπορούν να εφαρμόζονται παράλληλα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ενεργοποίησή τους.

⁶ EE C της , σ. .

⁷ EE C της , σ. .

- (5) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης, είναι πιθανό πολλές αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας να υποβάλλονται στα εξωτερικά σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης κράτους μέλους, συχνά από πρόσωπα που συλλαμβάνονται σε σχέση με παράνομες διελεύσεις των εξωτερικών συνόρων από ξηράς, θαλάσσης ή αέρος ή τα οποία αποβιβάζονται μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης. Προκειμένου ένα κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης να βοηθηθεί στην ομαλή διαχείριση των ροών, στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας [...] ασύλου, το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει, σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς οι οποίοι συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον εξωτερικού συνόρου με την τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες μετά από μη επιτρεπόμενη διέλευση από ξηράς, θαλάσσης ή αέρος ή οι οποίοι αποβιβάζονται μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, ή οι οποίοι έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης, να καταχωρίζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας μόνο σε συγκεκριμένα σημεία καταχώρισης που έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτόν και βρίσκονται πλησίον των συνόρων, και να τους παρέχει ουσιαστική δυνατότητα υποβολής αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας μόνο στα συγκεκριμένα σημεία που έχουν οριστεί γι' αυτούς τους σκοπούς και τα οποία θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμα. Πρέπει να εξασφαλίζεται αποτελεσματική και πραγματική πρόσβαση στη διαδικασία διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951. Ως εκ τούτου το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι προβλέπεται και λειτουργεί επαρκής για τον σκοπό αυτόν αριθμός σημείων καταχώρισης, τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν συνοριακά σημεία διέλευσης. Οι αιτούντες θα πρέπει να ενημερώνονται καταλλήλως σχετικά με το πού θα καταχωριστεί η αίτησή τους και πού μπορεί να κατατεθεί.

- (6) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών είναι σημαντικό να εμποδίζεται η είσοδος στα πρόσωπα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου και, παράλληλα, να διασφαλίζεται η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Για να διασφαλιστεί ότι το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει τέτοια κατάσταση διαθέτει την αναγκαία ευελιξία και για να αποφευχθεί η στοχοποίηση από εχθρική τρίτη χώρα συγκεκριμένων ιθαγενειών ή συγκεκριμένων κατηγοριών υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, θα πρέπει να είναι δυνατό, στο πλαίσιο της επείγουσας [...] διαδικασίας [...] ασύλου που ορίζεται στον παρόντα κανονισμό, το εν λόγω κράτος μέλος να λαμβάνει απόφαση στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, όπως ορίζεται [στο άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]] σχετικά με το παραδεκτό και το βάσιμο όλων των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας [...]. Οι αρχές και οι εγγυήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου] πρέπει να τηρούνται.
- (7) [...] Όταν ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης, ενδέχεται να χρειαστεί να εκτρέψει πόρους για τη διαχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών που φθάνουν στα σύνορά του. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό το κράτος μέλος να χρειάζεται χρόνο για να αναδιοργανώσει τους πόρους του και να αυξήσει την ικανότητά του, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη των κατάλληλων οργανισμών της ΕΕ. Επιπλέον, ο αριθμός αιτούντων στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα ενδέχεται να είναι μεγαλύτερος απ' ό,τι υπό κανονικές συνθήκες και, ως εκ τούτου, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης ίσως να χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις χωρίς να επιτρέπει την είσοδο στην επικράτειά του. [...] Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταχωρίζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας εντός παραταθείσας περιόδου [...] τριών εβδομάδων. Επιπλέον, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εξετάζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας στα σύνορα για μέγιστη διάρκεια [...] είκοσι εβδομάδων. Εάν δεν ληφθεί απόφαση επί της αίτησης, συμπεριλαμβανομένης απόφασης για ενδεχόμενη προσφυγή κατά αρνητικής απόφασης —η οποία δεν θα πρέπει να έχει αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα— εντός των [...] είκοσι εβδομάδων, θα πρέπει να επιτρέπεται η είσοδος στην επικράτεια, εκτός εάν το πρόσωπο υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής κατά τα οριζόμενα [στο άρθρο 41α του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]]. [...] Ωστόσο, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην καταχώριση των αιτήσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, όπως ορίζονται [στο άρθρο 2 παράγραφος 13 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]], ιδίως ασυνόδευτων ανηλίκων και ανηλίκων, και στη συνέχεια των μελών της οικογένειας των ανηλίκων.

- (8) Σύμφωνα με [το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]], ένας αιτών μπορεί να τεθεί υπό κράτηση προκειμένου να ληφθεί απόφαση, στο πλαίσιο διαδικασίας, σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει στην επικράτεια. Η εν λόγω οδηγία προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν έναν αιτούντα υπό κράτηση μόνον όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο και βάσει ατομικής αξιολόγησης κάθε περίπτωσης. Τα κράτη μέλη δύνανται να θέτουν αιτούντα υπό κράτηση μόνον εάν δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν [...] άλλα λιγότερο αναγκαστικά εναλλακτικά μέτρα. Σε κάθε περίπτωση, εάν υπάρξει κράτηση και δεν πληρούνται ή δεν μπορούν να πληρούνται οι εγγυήσεις και οι προϋποθέσεις κράτησης στα σύνορα, η επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται ή θα πρέπει να παύει να εφαρμόζεται, κατά τα οριζόμενα [στο άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]].
- (9) [...] Όταν εφαρμόζεται η επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου, πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών θα πρέπει να είναι [...] η εξασφάλιση αιτούντων με ειδικές ανάγκες σε επίπεδο διαδικασιών και υποδοχής, περιλαμβανομένων των ιατρικών περιστατικών. Για τον λόγο αυτό, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης δεν θα πρέπει [...] να εφαρμόζει ή θα πρέπει να παύει να εφαρμόζει [...] την επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου σε περιπτώσεις [για τις οποίες υφίστανται ιατρικοί λόγοι για τη μη εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου] ή εφόσον δεν μπορεί να παρασχεθεί η αναγκαία συνδρομή σε αιτούντες με ειδικές ανάγκες σε επίπεδο διαδικασιών σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]]. [...] Το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να [...] δίνει προτεραιότητα στην εξέταση των αιτήσεων ατόμων [...] με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου], και με ειδικές ανάγκες υποδοχής, κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 2 παράγραφος 13 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής], ιδίως ασυνόδευτων ανηλίκων και ανηλίκων, και στη συνέχεια των μελών της οικογένειας των ανηλίκων [...]].

- (10) Βίαιες πράξεις στα σύνορα πρέπει να αποφεύγονται [...] ή, όταν κρίνεται αναγκαίο, να αντιμετωπίζονται με αναλογικό τρόπο, όχι μόνο για την προστασία της εδαφικής ακεραιότητας και της ασφάλειας του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης, αλλά και για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της προστασίας των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών και των παιδιών που αναμένουν την ευκαιρία να υποβάλουν αίτηση ασύλου στην Ένωση με ειρηνικό τρόπο. [...] Το οικείο κράτος μέλος μπορεί, ιδίως σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών όπου υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς επιχειρούν να εισέλθουν μαζικά με τη χρήση βίαιων μέσων, να λαμβάνει τα αναγκαία αναλογικά μέτρα, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, για να διατηρεί την ασφάλεια, τον νόμο και τη δημόσια τάξη και να διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
- (11) [...] Σε κατάσταση εργαλειοποίησης, το κράτος μέλος ενδέχεται να μην είναι σε θέση να διασφαλίσει στην πράξη τις υλικές συνθήκες υποδοχής που απαιτούνται υπό κανονικές συνθήκες, καθώς οι ικανότητές του ενδέχεται να έχουν επιβαρυνθεί υπερβολικά. Για τον λόγο αυτό, σε τέτοιες περιπτώσεις [...], το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζει τρόπους για τις υλικές συνθήκες υποδοχής που θα διαφέρουν από εκείνες που προβλέπονται στην οδηγία XXX/XXX [*αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής*] σε περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στο [άρθρο 17 παράγραφος 9 της εν λόγω οδηγίας, καλύπτοντας παράλληλα τις βασικές τους ανάγκες σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας XXX/XXX [*αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής*]]. [...] Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν την πρόσβαση και να επιτρέπουν την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας [...] σύμφωνα με τις υφιστάμενες ανάγκες των εκάστοτε προσώπων. Την πρόσβαση νομικών συμβούλων εγγυώνται [το άρθρο 8 παράγραφος 4, το άρθρο 14 παράγραφος 1, και το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [*κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου*]]. Ο ρόλος της UNHCR, καθώς και των οργανισμών στους οποίους το κράτος μέλος έχει αναθέσει συγκεκριμένα καθήκοντα, περιγράφεται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [*κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου*]].

- [(12) Προκειμένου να συμπληρωθεί και να διασφαλιστεί η πλήρης συνεκτικότητα με τη [...]
διαδικασία ασύλου [...], οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει
κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα πρέπει να διαθέτουν την αναγκαία ευελιξία
ώστε να διεξάγουν διαδικασίες επιστροφής μετά τη διαδικασία ασύλου, σε περίπτωση που η
αίτηση έχει απορριφθεί ή σε περίπτωση διαδικασίας που περατώθηκε χωρίς να χορηγηθεί
διεθνής προστασία, ειδικότερα λόγω ανάκλησης αίτησης ασύλου. Για τον λόγο αυτό, σε
κατάσταση εργαλειοποίησης και με την επιφύλαξη των υφιστάμενων ρυθμίσεων
επανεισδοχής της ΕΕ, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να
παρεκκλίνει από την εφαρμογή του [άρθρου 41α του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX
[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου] και της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της
οδηγίας για την επιστροφή] και, αντ' αυτών, να εφαρμόζει την εθνική νομοθεσία, σεβόμενο
παράλληλα, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας XXX/XXX
[αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή]]. Το άρθρο 4 παράγραφος 4 περιέχει
θεμελιώδεις εγγυήσεις που θα γίνονται σεβαστές και σε αυτές τις περιπτώσεις. [...] Όταν
υποβάλλεται μεταγενέστερη αίτηση με μοναδικό σκοπό την καθυστέρηση ή την
παρεμπόδιση της επιστροφής, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τους
κανόνες που καθορίζονται στα [άρθρα 42 και 43 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX
[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]].
- (13) Κατά την εφαρμογή της παρέκκλισης στον τομέα της επιστροφής [...], το οικείο κράτος
μέλος θα πρέπει να διασφαλίζει την απόλυτη τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών
Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών υποχρεώσεών του. Όσον αφορά
τους υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη,
σύμφωνα με [το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας
για την επιστροφή]], μεριμνούν ώστε η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας τους να μην
είναι λιγότερο ευνοϊκά από τα προβλεπόμενα [στο άρθρο 10 παράγραφοι 4 και 5
(περιορισμοί της χρήσης αναγκαστικών μέτρων), στο άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α)
(αναβολή της απομάκρυνσης), στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχεία β) και δ) (επείγουσα
υγειονομική περίθαλψη και συνυπολογισμός των αναγκών των ευάλωτων ατόμων) και στα
άρθρα 19 και 20 (όροι κράτησης)] και σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης. [...]

- (13α) Οι κανόνες που θεσπίζει ο παρών κανονισμός δεν θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή] δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της εν λόγω οδηγίας όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που συλλαμβάνονται ή αναχαιτίζονται από τις αρμόδιες αρχές σε σχέση με αντικανονική χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κράτους μέλους και στους οποίους δεν έχει στη συνέχεια χορηγηθεί άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος].
- (14) Όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει ένα ή περισσότερα από τα μέτρα του παρόντος κανονισμού, το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, για τις παρεκκλίσεις που εφαρμόζονται, τα σημεία στα οποία μπορεί να μεταβεί για την καταχώριση και την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, πιο συγκεκριμένα δε για τον τόπο όπου βρίσκονται τα πλησιέστερα σημεία όπου μπορεί να καταχωριστεί και να υποβληθεί η αίτησή τους, [...] καθώς και τη διάρκεια των μέτρων. Για τον σκοπό αυτό μπορούν να χρησιμοποιούνται ενημερωτικοί πίνακες. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αντιμετωπίζουν τις όποιες ειδικές διαδικαστικές ανάγκες των αιτούντων που θα μπορούσαν να προκύψουν, και να παρέχουν τις ανάλογες πληροφορίες με κατάλληλο τρόπο. Επιπλέον, [θα πρέπει να εφαρμόζονται το άρθρο 8, για την παροχή πληροφοριών, και το άρθρο 35 παράγραφος 2, για τις πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης επί της αίτησης, του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]].

- (14α) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την πρόληψη της αντικανονικής δευτερογενούς μετανάστευσης, παρέχοντας ταυτόχρονα απόλυτη στήριξη σε ένα ή σε περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται αντιμέτωπα με την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών εξαιτίας της κατάστασης αυτής. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός δεν θίγει την άσκηση των ευθυνών που φέρουν τα κράτη μέλη σε σχέση με την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
- (15) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από άλλα κράτη μέλη μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες του για τη διαχείριση της κατάστασης εργαλειοποίησης. Τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης θα μπορούσαν να λάβουν όλες τις μορφές για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων, μετεγκατάστασης, στήριξης για την επιστροφή και στήριξης όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της κρίσης, καθώς και μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες ή της προσέγγισης τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι εργαλειοποιούνται.

- (16) Τα άλλα κράτη μέλη που δεν αντιμετωπίζουν τα ίδια κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να καλούνται να συνεισφέρουν υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μέσω μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης που αντιστοιχούν στις ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί. Η Επιτροπή θα πρέπει να συντονίζει τα εν λόγω μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή του αιτήματος από το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης.
- (17) Κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να ζητήσει στήριξη από τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής ή την Ευρώπλ σύμφωνα με τις εντολές τους. Επιπλέον και κατά περίπτωση, ο Οργανισμός για το Άσυλο μπορεί να προτείνει συνδρομή με δική του πρωτοβουλία σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού 2021/2303 [...] [*κανονισμός για τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο*], ενώ ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να προτείνει συνδρομή στον τομέα της επιστροφής σύμφωνα με τα άρθρα 48, 50, 52 και 53 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος και η Ευρώπλ μπορεί να προτείνει συνδρομή σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.

- (18) Εάν το οικείο κράτος μέλος ζητήσει την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, βασιζόμενο σε πειστικά αποδεικτικά στοιχεία που καταδεικνύουν την ύπαρξη κατάστασης εργαλειοποίησης [...], η Επιτροπή θα πρέπει [...] να υποβάλει πρόταση που θα επιτρέπει στο κράτος μέλος να εφαρμόσει τους κανόνες παρέκκλισης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να υποβάλει πρόταση όποτε το κρίνει σκόπιμο, βάσει πληροφοριών που παρέχει το αιτούν κράτος μέλος. Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο πολιτικού ελέγχου και στήριξης και έκφρασης της αλληλεγγύης της Ένωσης, είναι αναγκαίο και στις δύο περιπτώσεις να λαμβάνεται υπόψη κατά πόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει ότι η Ένωση ή ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη της αντιμετωπίζουν κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών. [...] Η εργαλειοποίηση μεταναστών μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τις βασικές λειτουργίες ενός κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης του νόμου και της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ανατεθούν στο Συμβούλιο εκτελεστικές αρμοδιότητες να εκδίδει εκτελεστική απόφαση με την οποία θα επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να εφαρμόσει τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Το Συμβούλιο θα πρέπει επίσης να εξουσιοδοτηθεί να καταργεί ή να παρατείνει έως και 6 μήνες τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό βάσει της πρότασης της Επιτροπής, ανάλογα με το αν οι περιστάσεις που δικαιολογούν την εισαγωγή των παρεκκλίσεων εξακολουθούν να υφίστανται ή έχουν παρέλθει. Η απόφαση παράτασης μπορεί να περιλαμβάνει τροποποίηση των εφαρμοζόμενων παρεκκλίσεων [...]. Κατά την άσκηση των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων τους η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.
- (18α) Η έκδοση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου θα πρέπει να είναι αναγκαία μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, ειδικότερα δε όταν η εργαλειοποίηση συνιστά κατάσταση έκτακτης ανάγκης που χαρακτηρίζεται από υπόθαλψη αντικανονικής μετανάστευσης προς την Ένωση και η φύση της ή σε συνδυασμό με άλλες υβριδικές επιθέσεις ενδέχεται να συνιστά κίνδυνο για τις βασικές λειτουργίες του κράτους, την τήρηση της δημόσιας τάξης ή τη διαφύλαξη της εθνικής του ασφάλειας, ή όταν η εργαλειοποίηση συνιστά κατάσταση έκτακτης ανάγκης που χαρακτηρίζεται από απροσδόκητη και σημαντική αύξηση του όγκου των αιτήσεων ασύλου στα εξωτερικά σύνορα.

- (19) Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου θα πρέπει να περιλαμβάνει έγκριση των ειδικών παρεκκλίσεων που θα μπορούσε να εφαρμόσει το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών και να ορίζει την ημερομηνία από την οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν, καθώς και τη διάρκειά τους. Επιπλέον, θα πρέπει να αναφέρει τους λόγους στους οποίους βασίζεται και το προσωπικό πεδίο εφαρμογής των παρεκκλίσεων.
- (20) Για την υποστήριξη του οικείου κράτους μέλους σε σχέση με την παροχή της αναγκαίας συνδρομής σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η οποία μπορεί, μεταξύ άλλων, να συνίσταται στην προώθηση δραστηριοτήτων οικειοθελούς επιστροφής ή στην εκτέλεση των ανθρωπιστικών τους καθηκόντων, οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών, ιδίως η UNHCR, αλλά και άλλοι σχετικοί οργανισμοί-εταίροι στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν αναθέσει συγκεκριμένα καθήκοντα, ειδικότερα ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και η Διεθνής Ομοσπονδία των Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, θα πρέπει να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στα σύνορα υπό τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] και στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]. Θα πρέπει να επιτρέπεται η πρόσβαση του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες στους αιτούντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται στα σύνορα. Για τον σκοπό αυτό, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει [...] να διατηρεί τη συνεργασία με [...] αυτούς τους οργανισμούς.
- (20α) Όσον αφορά την Κύπρο, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το καθεστώς βάσει του άρθρου 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 10 της πράξης προσχώρησης προβλέπει συγκεκριμένους κανόνες που εφαρμόζονται στη γραμμή μεταξύ των περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και των περιοχών οι οποίες βρίσκονται εκτός του αποτελεσματικού ελέγχου της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αν και η γραμμή δεν αποτελεί εξωτερικό σύνορο, προκύπτει ότι κατάσταση κατά την οποία τρίτη χώρα ή μη κρατικός φορέας ενθαρρύνει ή διευκολύνει την κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ώστε να διέλθουν τη γραμμή θα πρέπει να θεωρείται εργαλειοποίηση.

- (21) [Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.]

Η

[Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία γνωστοποίησε (με επιστολή της ...), την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.]

- (22) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Ο παρών κανονισμός προβλέπει ειδικούς κανόνες που παρεκκλίνουν κατ' εξαίρεση από εκείνους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου], στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] και στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή], οι οποίοι μπορούν να εφαρμόζονται από κράτος μέλος σε κατάσταση εργαλειοποίησης [...] όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο και αναλογικό για την αντιμετώπιση τέτοιας κατάστασης. Προβλέπει επίσης ειδικούς κανόνες σχετικά με μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που μπορούν να λαμβάνονται σε τέτοια κατάσταση.
2. Ως κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών νοείται κατάσταση κατά την οποία τρίτη χώρα ή μη κρατικός φορέας ενθαρρύνει ή διευκολύνει τη μετακίνηση υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά σύνορα, δηλαδή στα χερσαία, ποτάμια, λιμναία και θαλάσσια σύνορα, καθώς και στους αερολιμένες και ποτάμιους, θαλάσσιους και λιμναίους λιμένες των κρατών μελών, εφόσον δεν αποτελούν εσωτερικά σύνορα, ή σε κράτος μέλος, με σκοπό την αποσταθεροποίηση της Ένωσης ή κράτους μέλους, όταν οι ενέργειες αυτές μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης του νόμου και της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας (εφεξής «εργαλειοποίηση») [...].

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις θεμελιώδεις αρχές και εγγυήσεις [που θεσπίζονται με τις πράξεις] από τις οποίες επιτρέπονται παρεκκλίσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου και επιστροφής σε κατάσταση εργαλειοποίησης [...]

Άρθρο 2

Επείγουσα διαδικασία [...] ασύλου σε κατάσταση εργαλειοποίησης [...]

[...] Σε κατάσταση εργαλειοποίησης [...], το κράτος μέλος που, συνεπεία της κατάστασης αυτής στα εξωτερικά του σύνορα, αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών [...] που υπόκεινται σε εργαλειοποίηση και είτε συλλαμβάνονται είτε εντοπίζονται κοντά στα εξωτερικά σύνορα, δηλαδή στα χερσαία, ποτάμια, λιμναία και θαλάσσια σύνορα, καθώς και στους αερολιμένες και τους ποτάμιους, θαλάσσιους και λιμναίους λιμένες του κράτους μέλους, εφόσον δεν αποτελούν εσωτερικά σύνορα, [...] σε σχέση με παράνομη διέλευση από ξηράς, θαλάσσης ή αέρος, ή αποβιβάζονται μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης ή έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης, μπορεί να εφαρμόζει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες παρεκκλίσεις όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο [...]:

- a) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]], μπορεί να καταχωρίζει τις αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται εντός της περιόδου εφαρμογής του παρόντος στοιχείου, το αργότερο [...] τρεις εβδομάδες μετά την υποβολή της αίτησης.

Κατά την εφαρμογή αυτής της παρέκκλισης, το οικείο κράτος μέλος δίνει προτεραιότητα στην καταχώριση των εν λόγω αιτήσεων [...] προσώπων με ειδικές ανάγκες σε επίπεδο υποδοχής, όπως ορίζεται στην [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] [...] και [...] μελών της οικογένειας ανηλίκων. Το οικείο κράτος μέλος μπορεί επίσης να δίνει προτεραιότητα στην καταχώριση αιτήσεων που συγκεντρώνουν πολλές πιθανότητες να είναι βάσιμες.

- b) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 41 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 41 παράγραφος 5 και παράγραφος 9 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX *[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]*⁸ και σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφοι 13 και 14 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX *[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]*], μπορεί να αποφασίζει —στους τόπους στα εξωτερικά σύνορα, κοντά στα εξωτερικά [...] σύνορα ή [...] στις ζώνες διέλευσης ή, στην περίπτωση που το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να τους εξασφαλίσει στέγη σε αυτούς τους τόπους, σε άλλους τόπους που έχουν υποδειχθεί εντός της επικράτειάς του— σχετικά με το παραδεκτό και με το βάσιμο όλων των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή και έχουν καταχωριστεί εντός της περιόδου εφαρμογής του παρόντος στοιχείου.

Κατά την εφαρμογή αυτής της παρέκκλισης, το οικείο κράτος μέλος δίνει προτεραιότητα στην εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας [...] που έχουν υποβάλει πρόσωπα με ειδικές ανάγκες σε επίπεδο διαδικασιών και υποδοχής, όπως ορίζονται στην *[[αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής και στον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου]* [...] και [...] μέλη της οικογένειας ανηλίκων]. Το οικείο κράτος μέλος μπορεί επίσης να δίνει προτεραιότητα στην εξέταση αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας που συγκεντρώνουν πολλές πιθανότητες να είναι βάσιμες ή προδήλως αβάσιμες.

- c) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 41 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX *[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]*, η [...] διάρκεια της επείγουσας διαδικασίας [...] ασύλου για την εξέταση των αιτήσεων που καταχωρίζονται εντός της περιόδου κατά την οποία εφαρμόζεται η παρέκκλιση σύμφωνα με το παρόν στοιχείο είναι [...] όσο το δυνατόν συντομότερη, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν υπερβαίνει τις είκοσι εβδομάδες, μαζί με την προσφυγή, από την ημερομηνία καταχώρισης της εν λόγω αίτησης. [...]

⁸ Παραπέμπει στο κείμενο της πρότασης όπως τροποποιήθηκε από την Επιτροπή το 2020.

- d) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]], η [...] προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλείπεται επίσης σε περίπτωση που η αποφαινόμενη αρχή είναι σε θέση να λάβει θετική απόφαση βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων όσον αφορά το καθεστώς επικουρικής προστασίας.

[...]

Άρθρο 3

Υλικές συνθήκες υποδοχής

Κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 16 και το άρθρο 17 παράγραφος 1, παράγραφος 2 στοιχείο γ) και παράγραφοι 6 έως 8 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]], [...] το κράτος μέλος μπορεί προσωρινά —από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έως την καταχώριση και στη συνέχεια για τη μέγιστη περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 2 στοιχείο γ), ή από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έως την καταχώριση και στη συνέχεια για την περίοδο που αναφέρεται [στο άρθρο 41 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]] σε περίπτωση που δεν εφαρμόζεται παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 2 στοιχείο γ)— να ορίζει άλλες λεπτομέρειες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής [...] σε σχέση με αιτούντες που συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται ως αποτέλεσμα της εργαλειοποίησης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό [...] ή που έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης. Τα κράτη μέλη καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των αιτούντων, ιδίως τροφή, νερό, ρουχισμό, κατάλληλη ιατρική περίθαλψη και προσωρινό κατάλυμα προσαρμοσμένο στις καιρικές συνθήκες της εποχής και με πλήρη σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η παρέκκλιση από το [άρθρο 17 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]] δεν θίγει την πρόσβαση των νομικών συμβούλων σύμφωνα με [το άρθρο 8 παράγραφος 4, το άρθρο 14 παράγραφος 1 και το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]] και την πρόσβαση της UNHCR σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]].

Επείγουσα διαδικασία [...] επιστροφής σε κατάσταση εργαλειοποίησης [...]

Το οικείο κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά του σύνορα σε κατάσταση εργαλειοποίησης μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει [το άρθρο 41α του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX *[κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]*], *[την αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή]*, και, αντ' αυτών, να εφαρμόσει την εθνική νομοθεσία, σεβόμενο παράλληλα, τηρουμένων των αναλογιών, [το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας XXX/XXX *[αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή]*], σε σχέση με τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς που υπόκεινται σε εργαλειοποίηση, συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό ή που έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης και έχουν υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας η οποία απορρίφθηκε στη συνέχεια, με αποτέλεσμα να μην έχουν δικαίωμα παραμονής και να μην επιτρέπεται να παραμείνουν.]⁹

[...]

⁹ Η προσθήκη αυτής της διάταξης δεν προδικάζει τη θέση που θα λάβει το Συμβούλιο υπό το φως της γνώμης της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου σχετικά με τη συνάφεια με το Σένγκεν και τη μεταβλητή γεωμετρία.

Μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης

1. Όταν κράτος μέλος αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...], μπορεί να ζητήσει μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη για τη διαχείριση της κατάστασης αυτής και να αναφέρει τη φύση των μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης που χρειάζεται. Η στήριξη από τα άλλα κράτη μέλη και οι συνεισφορές αλληλεγγύης υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...] παρέχονται εθελοντικά και μπορούν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα είδη συνεισφορών:
 - α) μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της επιστροφής·
 - β) επιχειρησιακή στήριξη στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της επιστροφής·
 - γ) μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων για τη στήριξη της επιστροφής, μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες ή της προσέγγισης τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι εργαλειοποιούνται ή
 - δ) τυχόν άλλα μέτρα που κρίνονται ενδεδειγμένα για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης και τη στήριξη του οικείου κράτους μέλους, καθώς και μετεγκαταστάσεις.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης αποστέλλει αίτημα στην Επιτροπή για συνεισφορές στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη, προσδιορίζοντας τα μέτρα αλληλεγγύης που ζητεί.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί αλληλεγγύης που περιέχονται σε άλλες νομικές πράξεις [...] η Επιτροπή καλεί, το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή του αιτήματος για μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2, άλλα κράτη μέλη να συνεισφέρουν μέσω μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1, τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης. Η Επιτροπή συντονίζει τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.
4. Κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...] μπορεί, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στους κανονισμούς που διέπουν τα των οργανισμών αυτών, να ζητήσει στήριξη από τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο, από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής ή από την Ευρωπόλ σύμφωνα με τις εντολές τους. [...]

Άρθρο 6

Ειδικές διατάξεις και εγγυήσεις

1. Κατά την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 [...] ή 4, το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει δεόντως τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται, τη θέση των σημείων καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένων των συνοριακών σημείων διέλευσης, τα οποία είναι προσβάσιμα για την καταχώριση και υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, καθώς και τη διάρκεια των μέτρων. Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται μέσω ενημερωτικών πινάκων, χωρίς αυτό να θίγει [το άρθρο 8 και το άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου]].

- 1α. Η παράταση της προθεσμίας για την καταχώριση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο α) δεν θίγει [τις υποχρεώσεις τήρησης των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) του [κανονισμού *EURODAC*]].
- 1β. Οι παρεκκλίσεις σύμφωνα με το άρθρο 2 δεν επηρεάζουν τη διαδικασία προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο στο πλαίσιο του [κανονισμού AMMR]. Σε περίπτωση που η διαδικασία προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο είναι πιο μακριά από τη μέγιστη διάρκεια της επείγουσας διαδικασίας ασύλου, η διαδικασία ολοκληρώνεται στο έδαφος του προσδιορίζοντος κράτους μέλους.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...] δεν εφαρμόζει τα άρθρα 2, 3 [...] ή 4 για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του απολύτως αναγκαίου για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης [...] και σε καμία περίπτωση για διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που ορίζεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου η οποία αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 7

Διαδικασία έγκρισης

1. Ένα κράτος μέλος [...] που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...] μπορεί, δεδομένων των εξαιρετικών αυτών περιστάσεων, να ζητήσει την άδεια να εφαρμόσει τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2, 3 [...] ή 4.
2. [...] Όταν το αιτούν κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή πειστικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι συντρέχουν οι όροι που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, η Επιτροπή, βάσει των εν λόγω στοιχείων, υποβάλλει αμελλητί πρόταση για κατάλληλη εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να υποβάλει τέτοια πρόταση όποτε το κρίνει σκόπιμο βάσει [...] πληροφοριών που παρέχει το αιτούν κράτος μέλος και κάθε άλλης πληροφορίας που έχει στη διάθεσή της.
3. Το Συμβούλιο αξιολογεί επείγοντως την [...] πρόταση [...] και, ανάλογα με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής, εκδίδει εκτελεστική απόφαση που επιτρέπει στο οικείο κράτος μέλος να εφαρμόσει τις ειδικές παρεκκλίσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2, 3 [...] ή 4.
4. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 αναφέρει τους λόγους στους οποίους βασίζεται και ορίζει την ημερομηνία από την οποία μπορούν να εφαρμόζονται οι κανόνες των άρθρων 2, 3 [...] ή 4, καθώς και τη χρονική περίοδο εφαρμογής τους, η οποία δεν υπερβαίνει αρχική περίοδο έξι μηνών, και ορίζει τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς που υπόκεινται σε εργαλειοποίηση.

5. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο έχουν υπό συνεχή παρακολούθηση και επανεξέταση την κατάσταση της εργαλειοποίησης [...]. Όταν η Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο βάσει σχετικών πληροφοριών, μπορεί να προτείνει την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 ή την έκδοση νέας εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου η οποία να επιτρέπει την τροποποίηση ή την παράταση [...] των ειδικών παρεκκλίσεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 [...] ή 4 για περίοδο που δεν υπερβαίνει πρόσθετη περίοδο έξι μηνών. Εάν το αιτούν κράτος μέλος υποβάλει στην Επιτροπή πειστικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι όροι που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, η Επιτροπή, βάσει των εν λόγω στοιχείων, υποβάλλει πρόταση για νέα εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την τροποποίηση ή την παράταση των ειδικών παρεκκλίσεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 [...] ή 4 για περίοδο που δεν υπερβαίνει πρόσθετη περίοδο έξι μηνών. Το οικείο κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή τις ειδικές πληροφορίες που της είναι απαραίτητες για να διενεργήσει την εν λόγω επανεξέταση και για να υποβάλει την πρόταση για κατάργηση ή παράταση, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που μπορεί να ζητήσει η Επιτροπή.
6. Τα κράτη μέλη συνεχίζουν, για τη μέγιστη περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 2, να εφαρμόζουν τις διαδικαστικές παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 σε σχέση με τους αιτούντες των οποίων οι αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας έχουν καταχωριστεί εντός της περιόδου εφαρμογής των εν λόγω παρεκκλίσεων, έως ότου ληφθεί οριστική απόφαση επί της αίτησής τους ή έως ότου οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς επιστρέψουν σύμφωνα με το άρθρο 4.
7. Κατά την άσκηση των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η Επιτροπή και το Συμβούλιο μεριμνούν ώστε ανά πάσα στιγμή να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

Συνεργασία και αξιολόγηση

1. Η Επιτροπή, τα αρμόδια θεσμικά όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης [...], συνεργάζονται στενά και αλληλοενημερώνονται τακτικά σχετικά με την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 7. Το οικείο κράτος μέλος συνεχίζει να υποβάλλει όλα τα σχετικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών στοιχείων που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, μέσω του ενωσιακού δικτύου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης[...] διατηρεί [...] στενή συνεργασία με τον Έπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και με άλλους [...] οργανισμούς στους οποίους το κράτος μέλος έχει αναθέσει καθήκοντα [...] σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο και [...] τον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαδικασία ασύλου] και την οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος